

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; Ds. P. van Zonneveld, Doornspijk; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

„..... en hadden genade bij het ganse volk”.

Handelingen 2:47m.

Heeft de wereld achting voor U?

Het eerste kenmerkende van de gemeente van de Pinksterdag is: zij prezen God. Vervuld met de Heilige Geest geeft als vrucht het prijzen van God.

Het tweede dat kenmerkt is: zij hadden genade bij het ganse volk. Dat betekent: ze stonden in de gunst van de anderen. Men had groot respect voor hen. In de winkels, op de markt, bij andere gelegenheden, als burenen, waar dan ook, hoe dan ook de ontmoeting plaatsvond, de wereld om hen heen was gunstig gezind. Met achting werden de christenen bejegend en over hen gesproken. Men zag ze gaarne; men ging gaarne met hen om.

Dat kan ook niet anders. Want vervuld te zijn met de Heilige Geest geeft een hele ommekeer. Van nature zijn we geneigd God en onze naasten te haten. Let wel: geneigd.

We weten van de leeuw dat het zijn aard is om te verscheuren. In de dierentuin echter belemmeren tralies het openbaarkomen van zijn natuur. Zoals de leeuw in de dierentuin, zo leven ook wij achter tralies. We noemen die tralies algemene genade; en algemene genade is gegeven om de doorwerking van de zonde te stuiten. Zonder genade of algemene gaven van de Heilige Geest zou het leven hier onmogelijk zijn. De tralies die om ons heen zijn geplaatst, worden gevormd door het onderscheid dat ons geleerd is tussen goed en kwaad, door het gezag dat over ons gesteld is, en door de gemeenschap waarin wij leven. Achter die tralies komt onze aard niet openbaar. Evenwel ze veranderen onze aard niet. Het is de grootste vergissing dat te menen. Zodra de tralies wegvallen komt ten volle openbaar wie en wat wij geworden zijn door onze val in Adam. 't Is precies als bij de leeuw. Wanneer hij in de kooi zit dan kun je nog denken: 't is zo'n lief beest, er zit geen kwaad in, wat ligt hij daar vreedzaam, hij doet niemand kwaad. Maar o wee, als hij uit zijn kooi komt, dan komt er uit wat er in zit. Vervuld te zijn met de Heilige Geest, de bijzondere gaven van de Heilige Geest deelachtig te zijn, dat betekent een verandering van onze natuur. Dus niet tralies of nog meer tralies om ons heen, neen, de Geest pakt dat boze innerlijk aan. Onze verdorven natuur grijpt hij aan. Van binnen uit gaat Hij veranderen. Daardoor treedt er een hele verandering naar buiten op. Hartveranderende genade of innerlijke bekering geeft als vrucht de naar buiten tredende bekering. Paulus in zijn brief aan de Galaten stelt de oude en de nieuwe mens tegenover elkaar. Hij zegt: „de werken van het vlees zijn openbaar: overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, vernijnging, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen. Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.

Nu - u ziet, als de Geest ons gegeven is, dat blijft niet verborgen. Dat openbaart zich in onze handel en wandel, in heel ons leven. Dat bemerkt heel onze omgeving, ieder met wie we in aanraking komen.

De duivel zegt nog wel eens: als je bekeerd wordt dan heb je geen betekenis meer voor le aarde. Ik noem dat een grote leugen. Zulke levens krijgen juist betekenis voor de aarde. Waar bekering is daar komt de rechte verhouding tot God, maar ook tot de naaste. Dan sterf ik aan de ik-gerichtheid ten koste van de ander. Dan ga ik mijns naasten nut bevorderen; dan handel ik met hem also, als ik wilde, dat men met mij handelde. Dan ga ik jegens hem geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en alle vriendelijkheid bewijzen, zijn schade zoveel als mij mogelijk is afkeren, ja zelfs mijn vijanden goed doen. Bovendien als ik persoonlijk weet wat genade is, wat het is verlost te zijn van hel en van dood, wat de barmhartigheid en de liefde Gods is die bewezen is aan een des doods schuldige, aan een vloekwaardige, aan een hellewaardige, zou ik dan niet in de gunning staan, zou ik mijn naaste dan niet 't leven met de Heere begeren voor te leven, zou ik mijn naaste dan niet waarschuwen, zou ik hem dan niet trachten te bewegen tot het geloof?

Verder - de duivel zegt het ook nog wel eens: je blijft maar zondaar tot je doodsnijs toe. Je kunt dat ook niet veranderen, en genade is genade, dus bekommer je niet al te zeer over je levensgedrag. Wederom zeg ik, de duivel liegt. Straks worden de boeken geopend, en we zullen geoordeeld worden naar hetgeen we gedaan hebben, hetzij goed, hetzij kwaad. Er is in het leven van Gods kind dat paradoxale - die schijnbare tegenstrijdigheid - : minder zonde doen, groter zondaar worden. Maar 't is niet waar dat er geen verandering komt. Een zondaar blijft maar geen zondaar. Christus' macht breekt de heerschappij van de zonde stuk. Hij slaakt de banden. Zeker dan gaat de zonde mij volgen. Echter dat is wat anders. De ware christen gaat strijden tegen de oude mens, tegen het overgebleven vlees. De zulke begeert van harte om 's Heeren wil volmaakt te leven. Zeg het nu eens: hebt u ook genade bij de mensen om u heen? Hebben ze respect voor u? Aan de vrucht wordt toch de boom gekend?

Zeg niet: daar komt het niet op aan; het komt er maar op aan of er iets met je gebeurd is, of je vergeving der zonde hebt. Is Christus dan gedeeld? Die gerechtvaardigd wordt, wordt toch ook verheerlijkt?

Hoe verdrietig is het als de wereld geen achting heeft. Als de wereld reden heeft om te spotten. Als de wereld huichelaar noemt. 't Is toch de opdracht van de Heere Zelf om een goede reuk van Christus te zijn?

Ik mag niet overdrijven - er is zoveel namaak godsdienst vandaag, er zijn zovelen slechts in naam christen -, maar staan we vandaag toch niet veraf van dat tweede kenmerk van het vervuld zijn met de Heilige Geest? Hoe kunnen we vechten voor onszelf, voor ons ik. Ik, die geen ongelijk wil hebben; ik, die vecht voor mijn rechten, voor mijn belangen, voor mijn standpunten. Ik, die de baas wil zijn; ik, die wil overwinnen; ik, met mijn ruzies, met mijn haat en nijd, met mijn onverzoenlijkheid.

De wereld let scherp op, geeft nauwlettend acht. Dat kan ook niet anders. Dat vloeit voort uit de positie van de Kerk. De Heere heeft Zijn Kerk geplaatst als een stad op een berg, in het oog lopend, opvallend.

Verschrikkelijk als de Naam van de Heere om onzentwil niet geëerd en geprezen wordt, maar gesmaad.

Met alle nadruk moet het gezegd worden:

Van de administratie

Via ds. Blom ontvingen we 10 nieuwe adressen voor ons blad. Deze waren opgegeven door een abonnee die aan 10 familieleden voor 1 jaar een gratis abonnement gaf. Een voorbeeld ter navolging. In totaal konden we 12 nieuwe adressen noteren, terwijl aan giften f 108,- werd ontvangen. Hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

1. **School voor Dundas en Hamilton.** Ik ontvang weer een gift per giro van f 50,- en wel van CE, en een gift per bank van f 200,- van H.K.W., waarvoor hartelijk dank.

2. **Boeken.** Ik kan me voorstellen, dat verschillende lezers met belangstelling uitzien naar nadere berichten omtrent de uitgave van boeken van de predikanten Van der Ent en Van Leeuwen, die we al aangekondigd hebben. De uitgever heeft zich al een poosje geleden hierover met me in verbinding gesteld en hij zal dat nog nader doen. De economische terugslag doet zich ook in de uitgeverswereld gevoelen. Dat is mede de oorzaak van de vertraging in de uitgave. We hopen echter spoedig nadere berichten te kunnen doorgeven.

B.

vervuld zijn met de Heilige Geest betekent ook sterven aan het ik, nieuwe mens worden. Voor dat werk van God in mensen heeft zelfs de wereld achting, en also wordt God zelfs door de wereld verheerlijkt.

ds. Van Zonneveld.

Ontmoetingsdag te Kampen

We herinneren aan de ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand, die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 28 augustus a.s. in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Kampen.

Het programma luidt als volgt:

Morgensamenkomst: aanvang 10.30 uur: opening: Ds. G. Blom van Meerkkerk spreker: Ds. H. van Leeuwen van Driebergen slotwoord: Ds. G. Hamstra van Elburg

PAUZE

Middagsamenkomst: aanvang 14.00 uur: opening: Ds. A. van de Weerd van Urk spreker: Ds. M. Vlietstra van Bunschoten sluiting: Ds. M.C. Tanis van Sliedrecht-centrum.

Van verschillende kanten is al gebleken dat er belangstelling voor deze ontmoetingsdag is en dat men elkaar opwekt om D.V. op bovengenoemde dag naar Kampen te gaan. We hopen, dat er weer velen uit het noorden van het land zullen komen. Kampen ligt gunstig, ook voor het midden en zuiden van het land, vooral omdat velen per auto of gezamenlijk per autobus komen. De vergadergelegenheid is voor ons doel uitnemend geschikt. Er zal weer een boekentafel zijn. Maar laten we niet vergeten, dat het aankomt op de zegen des Heeren.

B.

De tabernakel

Derde les.

Hebben we enkele dingen geschreven over de verschillende benamingen van de tabernakel als de woning Gods onder Israël tijdens de woestijnreis, we willen nog enkele zaken bespreken over haar inrichting en ceremoniële diensten als zodanig.

Zeer nauwkeurig heeft de Heere Zijn voorschriften gegeven betreffende haar inrichting en diensten, ja, tot de kleinste dingen toe.

Alle stoffen, maten, kleuren, tot de haakjes en striklisjes toe, zoals die aan de dekkleden waren bevestigd.

Nadrukkelijk beval de Heere Mozes, dat hij alles maakte, zoals God hem op de berg getoond had. Exod. 25:40:

„Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op de berg getoond is.” En in Exod. 26:30 lezen we: „Dan zult gij de tabernakel oprichten naar zijn wijze, die u op de berg getoond is.”

Dat alles van de tabernakel moest gemaakt worden overeenkomstig het door God gegeven voorbeeld was hierom, omdat zij „voorbeeld en schaduw der hemelse dingen” moest zijn. Dat verklaarde de apostel in de Hebreërbrief, hoofdstuk 8:5, waar we lezen: „Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelse dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijk aanspraak vermaand was, als hij de tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op de berg getoond is.”

Hieruit blijkt dan ook heel duidelijk, dat God Zich tot de bouw van de tabernakel niet gevoegd heeft naar „menselijke” voorbeelden, zoals ook de heidense godsdienstcultus hun tempels hadden.

O neen, zij was geen copie van bestaande heidense godsdiensten, zoals de dwaze Bijbel-critici voorgaven.

Heel de tabernakel-inrichting en dienst had een geheel **enig** karakter, principiëel verschillend van alle heidense ceremoniën en voorschriften.

Zo o.m. wat betreft het gebruik van zout in de offeranden. Dit was 's Heeren bevel voor Israël. Dat lezen we in Leviticus 2:13:

„En alle offerande uws spijsoffers zult gij met zout zouten, en het zout des verbonds uws Gods van uw spijsoffer niet laten afbliven; met al uwe offerande zult gij zout offeren.”

Maar de Egyptenaren gebruikten **geen** zout bij hun offers.

Israël mocht ook geen kleding dragen van tweërlei weefsel; geen wol met katoen of linnen met katoen.

In Egypte mocht dat wel.

De Egyptische priesters deden hun werk „blootshoofds”. Israël's priesters moesten een „muts” dragen. Exodus 28:40:

„Voor de zonen Aärons zult gij ook rokken maken, en gij zult voor hen gordels maken; ook zult gij voor hen **mutsen** maken tot heerlijkheid en sieraad.”

Deze enkele voorbeelden geven wel heel duidelijk aan de geweldig grote tegenstelling tussen de Israëlitische godsdienstcultus en die van de heidense volken. Waarschuwde de Heere Zijn volk niet zeer ernstig voor de heidense „gruwelen” ten deze?

Zo moest Israël serieus laten zien, dat het als een „**afgezonderd volk**” door God gesteld werd.

Psalm 147:10 laat dit wel duidelijk horen:

*„Hij gaf aan Jacob Zijne wetten,
Deed Israël op zijn Woorden letten;
Hij leerde z' in Zijn wegen wand'len.
Zo wou Hij met geen volken hand'len;
Die moesten Zijn getuigenissen
En Zijn verbondsgeheimen missen.”*

Het is dan ook zeer opmerkelijk, dat de Heere de tabernakel-bouw en haar diensten **niët** in Egypte heeft gesteld, maar in de woestijn, nadat Israël dus was vrijgemaakt van het slavenhuis van Egypte's dienstbaarheid! En waartoe? Dat lezen we in de lofzang van Zacharias, Lukas 1:74:

„Dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem **dienen** zouden zonder vrees.”

Is dat ook niet de gang in het leven van al Gods kinderen?

Dat beschrijft de apostel in Romeinen 6:22: „Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gods dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij

uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.”

Deze vrijmaking geschiedt in wezen in de wedergeboorte en door nadere geloofsoefening, het opwassen in de genade en kennis van Jezus Christus, tot de verzekerdheid des geloofs.

Maar we willen nog even terugkomen op de principiële tegenstelling tussen de heidense godsdienst-cultus en die van Israël, zoals die door God Zelf bepaald is bij de tabernakel-dienst en later die van de tempel.

Wat ligt hierin een bijzondere les opgesloten voor onze tijd en niet in het minst voor het „kerkelijk” en „persoonlijk” leven.

We leven in een tijd van de z.g.n. „**gelijkstelling**”. Men wil geen „discriminatie”. Dat komt dan hierop neer, dat men ieder moet aanvaarden tot dienstverrichting zonder onderscheid van levensopenbaring, hoe zondig die ook is naar Gods wet en daarom strafbaar.

Helaas zien we, dat het verachten en verlaten van Gods heilige inzettingen al ernstiger vormen aan gaat nemen.

Ach, wat worden „zonden” op velerlei manier goed gepraat. Ja, wat is veelal in feite nog „zondig”? En dat is niet alleen te zoeken bij de „wereld”, maar wat kan er op 't terrein van het kerkelijk leven niet al bij door!

't Lijkt wel of Christus' woord: „Gij kunt God niet dienen en de mammon” niet meer in de Bijbel staat, althans voor onze tijd niet meer geldt, alsook niet het scheidingsmakende woord van de apostel in 2 Kor. 6:15: „En wat samenstemming heeft Christus met Belial of wat deel heeft de gelovige met de ongelovige?”

En vers 16: „Of wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden?”

Wijst de apostel dan ook niet zeer sterk af de bewuste „gelijkstelling”, wanneer hij in vers 17 verder schrijft:

„Daarom gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aanemen.”

Welnu, staat ook tegenover de hedendaagse „gelijkstelling” niet zeer duidelijk: de Goddelijke „discriminatie”? Dat is **Gods vrijmachtige verkiezing?** Het:

„Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.”

Was 't niet de verkiezende liefde Gods, dat God „Abel's offer” aannam? En haalde de Heere Abraham niet uit Ur, uit zijn land en uit zijn maagschap?

Ja, stelde de Heere Izaäk niet als „erfgenaam der belofte” boven Ismaël?

En staat er niet beschreven: „Jacob heb Ik liefgehad en Ezau gehaat?”

En zo zouden we kunnen voortgaan.

Wie door Gods vrijmachtige, eeuwige liefde van een „erfgenaam der hel” wordt gemaakt tot een „erfgenaam **Gods**” en een „mede-erfgenaam van Christus”, zal nooit kunnen roemen in enige waardigheid in zichzelf. O neen, die zal bij zalige geloofswetenschap door de Heilige Geest alleen maar kunnen roemen in.....**VRIJE GENADE!**

Ten slotte, was 't geen Goddelijke discriminatie, dat God Zijn heilige woning wilde stellen in 't midden van een volk, waarvan de Heere later zelfs moest getuigen: „..... „En Israël heeft Mijner niet gewild!” (Psalm 81:12, onberijmd).

Dr.

v.L.

Leven naar Gods wil

Het vraagteken, dat gezet wordt. (1.)

Leven naar Gods wil! Het is duidelijk vanuit Gods Woord, dat de Heere van ons allen eist, dat we zullen leven naar Gods geopenbaarde wil. De mens zou wel willen, dat het aan hem zou worden overgelaten, hoe hij te handelen en te wandelen heeft. Maar zo is het bij de Heere niet. Hij heeft Zelf bepaald hoe het leven van Zijn schepselen zal zijn. Hij heeft Zijn wil bekendgemaakt in Zijn Woord en Wet.

Het is waar: niemand wil, nadat wij de paradijspoort door eigen schuld achter ons dicht hebben gekregen, luisteren naar wat God te zeggen heeft. Wij zijn niet anders dan vijanden geworden van Gods Woord en Wet. Gelukkig is het ook waar, dat er in het hart van allen, die tot God bekeerd worden, een vragen geboren wordt naar Gods wil. In hun

leven wordt het waar: leer mij naar Uw wil te handelen. Beking betekent ook: overbuiging van onze wil. Daar spreekt onze belijdenis zo zeldzaam van in de Dordtse Leerregels 3 en 4, artikel 11 „.....in de wil stort Hij, de Heilige Geest, nieuwe hoedanigheden en maakt dat die wil, die dood was, levend wordt; die boos was, goed wordt; die niet wilde, nu metterdaad wil; die weder-spinnig was, gehoorzaam wordt; Hij beweegt en sterkt die wil alzó, dat hij als een goede boom vruchten van goede werken kan voortbrengen..... „Dat betekent niets anders, dat God de bedorven wil zo bewerkt door de almacht van Zijn genade, dat een onwillig mensenkind gewillig wordt gemaakt. Dat is een grote zaak en een naamloos wonder in het leven van een zondaar, dat helaas al te veel voorbijgegaan wordt vandaag.

Dan begint de strijd pas goed. Het schip is wel veranderd van richting maar de zuiging van de stroom gaat des te meer spreken.

Toch: al is het waar, dat alleen zó door genade in beginsel Gods wil betracht wordt, het wil niet zeggen dat er iemand hier beneden onderuit kan, dat de Heere van hem vraagt zijn wil te gehoorzamen. Hij heeft er recht op dat ieder naar Zijn wil leeft in het midden van deze wereld.

Misschien vraagt u: waarom deze artikelen over het „leven naar Gods wil”? Niet om in den brede te handelen over de wil des Heeren en het leven daarnaar. Daar zijn boeken vol over geschreven. Daar komen we ook op een eenvoudige manier mee in aanraking als de tien geboden in de prediking vanuit de Heidelbergse Catechismus behandeld worden. En we kunnen er wel bij zeggen dat het een goede zaak is dat ook vanuit de directe Woordverkondiging het „leven naar Gods wil” naar voren komt. Het wordt wel eens tevéél gemist!

Deze artikelen zijn meer gericht op een bepaald facet van dit leven namelijk hoe we vanuit het Woord van God in concrete omstandigheden de wil des Heeren kunnen weten om er zo naar te leven en te wandelen. We kunnen het zeggen dat in dit opzicht vandaag antwoorden gegeven worden, die feitelijk niets anders doen dan een groot vraagteken achter het hele „leven naar de wil des Heeren” zetten.

Het gaat me dus om een ernstige bedreiging, die we later wel nader zullen verwoorden. Die bedreiging komt niet van de zijde van de „wereld”. Die wereld moet in wezen toch niets van de geboden Gods hebben. dat is altijd al zo geweest. Het zal alleen nog erger worden. Ook denk ik niet aan de bedreiging van de zijde van ons natuurlijk bestaan. Daar kunnen we niet aan voorbijgaan. Daar worden we bij alle beschouwingen, die vandaag ten beste worden gegeven aan herinnerd.

Het gaat mij om de bedreiging, die van een heel andere kant komt. Die is op te merken op het erf van hen die Gods Woord prijzen en zelfs de belijdenis zeggen te achten. Deze heeft een mooiere omlijsting maar is daarom des te gevaarlijker. Vandaar dat ik meen dat het nodig is om daar nader op te letten, zoals we in het vervolg hopen te doen.

Graag wil ik iets zeggen van de directe aanleiding. Onlangs werd ik opgebeld door een verpleegster uit onze kring. Zij werkt in een Protestants-Christelijk ziekenhuis. Eén van de vele die er zijn in ons vaderland. We laten naam en plaats om begrijpelijke redenen voor wat het is. Het gaat er maar om te weten dat dit ziekenhuis voor de toekomst vergunning wil vragen voor de toepassing van de nog niet lang geleden toegestane verruiming van de abortus provocatus. dat zal voor niemand van ons, na zo bewogen strijd erover, geheimtaal zijn. Welnu, een aantal verpleegsters in dat ziekenhuis voelden zich bezwaard over deze gang van zaken. Zij meenden en menen terecht dat zo iets in een Christelijk ziekenhuis niet thuishoort en hebben van dit gevoelen rekenschap gegeven. Een feit, waar we alleen maar blij mee kunnen zijn. Velen houden tegenwoordig liever hun mond.

Een commissie uit deze verpleegsters had daarover een gesprek met het bestuur. Met nadruk werd het Bijbelse gebod naar voren gebracht en de teksten, die spreken tegen de opzettelijke afbreking van het nieuwe leven in de moederschoot. Het waren allen teksten uit het Oude Testament.

Wat was het antwoord van het bestuur? Dat gebod en die woorden gelden niet meer voor

ons! Die waren bestemd voor Israël. Jullie moeten komen met het Nieuwe Testament. Nu gaat het er niet om hier verder op dit bijzondere geval in te gaan. Uiteraard hoop ik dat deze verpleegsters verder kracht, moed en wijsheid mogen krijgen om zich nader te verantwoorden. Dat hebben ze wel nodig. Gelukkig is het te verkrijgen bij de Heere, Die raad heeft en geeft aan allen die Hem nodig hebben gekregen ook in de vragen van het leven.

Dit geval staat niet op zichzelf. Het laat zien hoe velen vandaag op het z.g.n. christelijk erf denken en handelen. Met een schijn van te willen-blijven bij Gods Woord worden zo de geboden des Heeren veronachtzaamd. Het verhaal hierboven is vandaag met vele andere te vermeerderen.

Ik wil proberen in de volgende artikelen iets te zeggen over de achtergronden van deze houding vandaag. Daarbij gaan we niet voorbij aan de achtergrond die we allen gemeen hebben namelijk dat ons eigen hart naar allerlei wegen zoekt om aan de klem van Gods geboden te ontkomen. Dat moeten we maar nooit vergeten. Dat doet ons beseffen dat wij er niet buiten staan. Dat doet ons niet in hoogmoed spreken over de afwijkende meningen en het verval bij anderen.

Wellicht ben ik zo van dienst aan degenen die met deze dingen in onze tijd te maken hebben. Ik denk dan vooral aan onze jongere mensen. Zij staan in de stroom van deze tijd en hebben daar soms grote moeite mee. Zijn er van hun zijde vragen op dit gebied dan ontvang ik ze graag en wil proberen hen hier ook te behandelen.

D. Slagboom

Philadelfia

De vereniging Pfiladelfia is een prot. chr. instelling die zich de belangen aantrekt van de zgn. verstandelijk gehandikapt. Dat getal is ook in ons land groter dan de meesten vermoeden.

Overdracht van verantwoordelijkheid.

Het is voor ouders niet altijd mogelijk om hun gehandikte kinderen thuis te houden. Wij zouden het zelf meegemaakt moeten hebben om te beseffen wat het is voor een vader of moeder om een gehandikte zoon of dochter in een tehuis of inrichting onder te brengen. Je geeft een heel stuk verantwoordelijkheid uit handen. Je moet de opvoeding van je kind toevertrouwen aan verplegend personeel, waarmee je nauwelijks bekend bent en dat voortdurend wisselt van samenstelling.

Eigentijdse uitleg van de Bijbel.

Juist voor christelijke ouders speelt de vraag: hoe zullen in dat paviljoen de godsdienstige normen zijn. Zullen ze overeenkomen met wat wij hen thuis zo goed mogelijk probeerden mee te geven? Zij hebben toch ook een ziel die voor een eeuwigheid geschapen is? Daar mag veel waardering zijn voor het werk dat door de Philadelfia-mensen wordt verzet. Maar daarom mag niet verzwegen worden dat juist bij kardinale beslissingen de klare taal van het Woord niet meer de doorslag geeft maar een eigentijdse interpretatie van het Woord, die zich niet meer gebonden acht aan het letterlijke „alzo spreekt de Heere”. De laatste tijd wordt binnen de kringen van Philadelfia uitvoerig gediscussieerd over de vraag: of er voldoende Bijbelse mogelijkheden zijn voor het aanknopen van seksuele relaties, onder de pupillen. Het gaat er hierbij om dat de verstandelijk gehandikapt het recht en de mogelijkheden worden geboden om geslachtsverkeer met elkaar te onderhouden.

En zowaar, er zijn in ons lieve vaderland predikanten te vinden, die dit bedrijf met het Woord van God weten te onderbouwen. Het is zulke „theologen” natuurlijk wel bekend dat God in de Bijbel het geslachtsverkeer onlosmakelijk vastgekoppeld heeft aan het instituut van het huwelijk. Het huwelijk, de echt, mag niet gebroken worden, door geslachtsgemeenschap te hebben buiten het wettige huwelijk om.

Echter aan de instelling van het huwelijk, dat zowel voor Mozes, als Paulus, ja voor Christus Zelf heilig en onvervangbaar is, achten deze predikanten zich niet meer gebonden (*). Dit noem ik een „afdoen van het Woord van God”. Wij vrezen voor zulke theologen, die zo met Gods Woord omgaan, het ergste. Hier is geen dienen van het Woord maar een heersen over het Woord.

Ds. D.K. van Kampen schrijft een artikel

over het „Hooglied” brengt echte aardse liefde”. Hij zegt: „Ook wat Paulus zegt over de verhouding man en vrouw is niet zondermeer bepalend.”

Wij vragen: wat is dan wel bepalend? Ons inzicht? Onze eigentijdse interpretatie? Ds. v. Kampen zegt t.a.v. het geslachtsverkeer buiten het huwelijk: „De minnaars uit het Hooglied balanceren voortdurend op de grens van wat toelaatbaar is. Ze gaan niet over de grens; dat vloeit voort uit de zuiverheid van hun liefde. De normen in Israël waren zeer streng en overtreding had ernstige gevolgen.”

Waarom werd het geslachtsverkeer buiten het wettige huwelijk in Israël zo streng gestraft? Opnieuw ds. v. Kampen aan het woord: „Waar de risico's te groot zijn, daar kan de liefde niet echt worden gevierd omdat daar steeds de dreiging is en de angst. Daarom moest vroeger de geslachtsgemeenschap worden uitgesteld tot de huwelijksdag.” Maar nu komt het „bevrijdende” woord: „In de situatie van vandaag, met alle antikonseptie (d.i. voorbehoedsmiddelen), zou de beslissing individueel anders kunnen uitvallen.”

De dominee is tenslotte van mening dat waar twee of drie mensen elkander liefhebben, daar is God in hun midden. En waar God is, is vrijheid.

Dus dit betekent in de praktijk, dat als twee verstandelijk gehandikte mensen in een paviljoen of gezinsvervangend tehuis veel van elkaar houden, dan moeten zij ook met elkaar naar bed kunnen gaan.

Volgens de redenering: waar liefde (ja, gewoon natuurlijke liefde) is, daar is God. „En waar God is, is vrijheid”.

Kortom, als er echte liefde is, dan mag je doen en laten wat de „liefde” je ingeeft.

(*) Volgens een themanummer van het contactblad van de vereniging Philadelfia, over „Relaties en seksualiteit”, okt. 1980.

Vrijheid in gebondenheid.

Dat alle ouders deze gedachtengang niet kunnen meemaken, spreekt vanzelf. Bij mensen, voor wie het Bijbelse spreken en de handhaving van het huwelijk door Christus Zelf in het N.T., maatgevend is, rijzen hier de haren ten berge. En dat heus niet omdat men zo'n dorre letterknecht is, maar juist omdat men gevoelt dat door deze ongebonden vrijheid men de Geest van God bedroeft.

Dan pas is de mens vrij, dan pas kan ook de verstandelijk gehandikte vrij zijn, wanneer wij hen leiden (want zij hebben toch leiding nodig), volgens de eis van Wet en Evangelie.

Verantwoordelijkheid dragen

Ieder kan bovendien aanvoelen dat de verstandelijk gehandikapt niet het vermogen hebben om hun vriendje of vriendinnetje een belofte te geven van levenslange trouw. Dit is nu echter juist één van de wezenlijke kenmerken van de huwelijksrelatie. Binnen deze grenzen heeft de Heere het geslachtsverkeer een plaats gegeven. Het ja-woord-voor-het-leven is het recht dat God aan de man en de vrouw schenkt, waarbinnen men zich aan elkaar kan overgeven. Het is een beschermend kader, uit liefde gegeven en om de liefde te beschermen.

Ontsporingen.

En wat gaat er gebeuren als het in de toekomst „fout” gaat? Wanneer deze praktijken aan de orde van de dag zullen zijn, zullen ontsporingen niet uitblijven. Wat gaan we doen als de verstandelijk gehandikte in verwachting raakt? Is dan abortus provocatus het nieuwe „bevrijdende” antwoord? Worden we dan tenslotte zo vroom dat wij met de Bijbel in de hand zeggen: God heeft ons gelukkig deze technische mogelijkheid ook geboden? Dit leven moeten en mogen wij afbreken? Een weerzinwekkende maar niet onmogelijke gedachte.

Een moeder.

Een moeder reageert op een uitspraak van een zekere mevrouw Wies Stael die van mening is dat men de verstandelijk gehandikapt deze vrijheid moet bieden. Heel „oetmoedig” zegt Wies Stael: „Wie zijn wij dat we beslissingen mogen nemen voor geestelijk gehandikapt in zulke belangrijke kwesties? Ieder mens, ook de geestelijk gehandikte, heeft er toch recht op zijn relaties zelf vorm te geven, ook lichamelijke en seksuele relaties.”

Terecht merkt een moeder, mevr. P.S. Vreugdenhil-Verhave, op: „Houden echter die rechten ineens op als er een zwangerschap dreigt? En als dat zwakzinnige vrouw-

tje nu zo graag een kindje wil, wie heeft dan het recht haar de pil te geven of haar te laten steriliseren, soms zonder dat zij weet waarom zij in het ziekenhuis moet liggen?” Deze moeder meent niet ten onrechte dat de verstandelijk gehandikapt juist bescherming nodig hebben ook tegen de krachten in hun eigen lichaam.

„Men zet hen ook niet achter het stuur van een auto, zij zouden een gevaar voor zichzelf en voor anderen zijn. Als zij ergens nog meer recht op hebben, dan is het op bescherming tegen de gevaren waaronder die van de krachten in hun eigen lichaam, bescherming om te verhoeden dat zij een speelbal worden bijvoorbeeld van waaghalzerij verzonnen door sommige (vak)mensen, die menen dat de mens niet meer gelukkig kan zijn als de seks er niet bij is.”

Voor al met deze laatste woorden stemmen we vanharte in.

Dat de mens van de wetteloosheid zelf Gods Wet onder de voet loopt, is al **gruwelijk** genoeg. Hier is in het geding wat de apostel Paulus in zijn tijd al signaleerde:

„Die, daar zij het recht Gods weten, (nl. dat degenen die zulke dingen doen, des doods waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen die ze doen.” Rom. 1 : 32.

We schrijven deze woorden niet vanuit de beruchte ivoren toren, maar vanuit diepe smart over het theologisch gesol met het geschreven Woord van de levende God. Want juist in de eerbiediging van zijn instellingen, waartoe ook het huwelijk behoort, ligt onze vrijheid en de vrijheid van onze verstandelijk gehandikte vrienden en vriendinnen.

L.W. van der Meij.

Een waarschuwende stem

1.

In ons derde artikel over Donkere wolken maakten we melding van wat Prof. P. Biessterveld in 1903 in zijn Het Gereformeerde Kerkboek schreef over de grote betekenis van de psalmen voor de godsdienstoeeningen.

Het duurde geen dertig jaren voordat er een andere geest opkwam. Wat Biessterveld niet denkbaar achtte gebeurde. De Gereformeerde Kerken breidden het aantal gezangen dat in de eredienst gezongen kan worden uit. Men ging de grens die de vaders gemaakt hadden over en als men over de grens is dan is er geen grens meer. Zo wordt wel gezegd en terecht. Dat is in de loop der jaren ook in dit opzicht wel gebleken. Dat mag wel tot waarschuwing zijn. Zij die het welzijn van onze kerken op het oog hebben zijn geroepen om de grens te bewaken. De grens verleggen betekent alleen afbraak van eigen kerkelijk leven.

Prof. J.J. van der Schuit heeft in 1933 en 1934 verschillende artikelen over dit onderwerp geschreven. Deze heeft in zijn dagen het gevaar gezien en er voor gewaarschuwd. Wat hij toen schreef heeft voor onze dagen nog waarde. We willen een en ander uit zijn artikelen overnemen. We zijn daartoe in de gelegenheid doordat we van bevriende zijde een fotokopie van deze artikelen ontvingen. We laten weg wat voor ons doel van minder belang moet worden geacht.

In het eerste artikel over Enige gezangen, in De Waker van 6 januari 1933, schrijft Prof. Van der Schuit:

Nu men in de pers der Gereformeerde Kerken de indruk wenst te vestigen, alsof de scheiding in 1834 wel streed tegen gezangendwang, maar niet tegen het vrije lied in de openbare samenkomsten der gemeenten, wordt het tijd om dit stukske historie tot klaarheid te brengen. (.....)

Dat er in de kerk der scheiding altijd stemmen gehoord zijn, die gepleit hebben voor het vrije lied, is bekend. Maar het gaat hier niet over de enkeling, maar over het standpunt, dat de kerk der scheiding zelf heeft ingenomen. Dat standpunt is uitgesproken reeds in 1836, en wat de kerk toen heeft besloten is altijd tot op de dag van heden het leidend beginsel van de kerk der scheiding geweest.

Het synodaal besluit van 1836, blz. 32, luidde aldus:

In de bijeenkomsten der Gemeente zal men gebruik blijven maken van de gewone berijming der 150 Psalmen Davids en dier liederen, die men in de Bijbel vindt, nalatende en werende uit de openbare

vergaderingen der Gemeente de menselijke gezangen, welke niet in de Bijbel gevonden worden, opdat het werk van mensen niet worde gelijk gesteld met het werk van mannen, die gesproken hebben, gedreven door de Heilige Geest.

Dat is het standpunt van de kerk der scheiding gebleven. Wel hebben mannen als Brummelkamp en Gispén een warm pleidooi voor gezangen gehouden, maar Ds. Gispén heeft ook in „de Bazuin” openlijk betuigd, dat zijn schrijven nooit bedoeld heeft de Synode der kerk te influenceren, en gunstig te doen stemmen voor een eventueel verschijnende gezangen-bundel.

Prof. Van der Schuit schrijft dan verder, dat alleen in 1866 de gemeente Tiel, die algemeen bekend stond als een „zeer geavanceerde gemeente” haar verlangen te kennen gegeven heeft: Dat de Synode een Commissie benoemd tot het verzamelen van een bundeltje gezangen tot gebruik bij de openbare Godsdienstoefening, waarvan echter de invoering aan de gemeenten zal worden overgelaten.

Na ernstige overweging oordeelde de Synode het niet raadzaam om in het verzoek van de kerkeraad te Tiel te treden, maar besloot zij om te blijven bij art. 69 D.K.O.

Er is wel, aldus Prof. Van der Schuit, een opmerkelijke overeenkomst tussen wat eens de gemeente Tiel en wat thans de Commissie in de Gereformeerde kerken ter Synodetafel brengt. Wij zullen nu hebben af te wachten of het conservatisme van Prof. Bouwman en het standpunt van de kerk der scheiding, of dat de geavanceerde richting van de gemeente Tiel en het verlaten van het standpunt der scheiding de doorslag in de Gereformeerde Kerken zal geven. Opmerkelijk blijft altijd, dat de kerk in tijden van bloei des geestelijken levens meer tegen dan vóór de invoering van gezangen is geweest. (.....) Niemand minder dan wijlen Dr. Kuiper schrijft in zijn „Eeredienst”, dat in de strijd tussen lied en psalm de onverschilligen in de Gemeente allen tegen de psalmen en vóór het lied partij trokken, terwijl de vromen steeds meer vóór de psalmen en tegen het vrije lied kozen.

Na nog een en ander van Kuiper te hebben aangehaald schrijft Prof. Van der Schuit:

Ja, wanneer wij deze dingen lezen dan zeggen wij: er is toch nog iets meer, en nog iets anders dan een gezangenkwestie aan de orde in de Gereformeerde kerken. Zou hier ook een geestesproces zijn samenhangend met de geestesstroming van onze tijd?

Caveant Consules. De consuls mogen op hun hoede zijn.

In zijn tweede artikel, opgenomen in De Wekker van 20 januari 1933, gaat Prof. Van der Schuit aldus verder:

Dat de Christelijke Gereformeerde kerk geen strijd voerde tegen het vrije lied, wordt duidelijk uit de acta der Synode van 1877. Het is nooit de bedoeling geweest der kerk om uit onze huizen en van onze jeugdverenigingen het vrije lied te weren. (.....) Wel heeft de kerk altijd getracht te waken tegen de stroom van versjes en verzen, die hoe mooi ook, juist door hun mooiheid te groter gevaar zijn voor het Gereformeerde belijden. Vooral in onze tijd mag hierop de aandacht wel gevestigd worden nu door radio en Evangelisatiebeweging het lied een bestrijding dreigt te worden van de leer der particuliere genade. Maar ook hier geldt: het misbruik heft het gebruik niet op. Dat begreep ook de Synode van 1877. Art. 149 dezer acta zegt: dat Frieslands afgevaardigden de volgende instructie ter Synodetafel hadden:

„De Synode wekke predikanten en onderwijzers op een bundel liederen van gereformeerd gehalte te verzamelen, geschikt voor Jongelings-verenigingen, Zondags-scholen, enz.”

Ter toelichting van deze instructie vinden wij aangetekend:

„Frieslands afgevaardigden wijzen er op, dat er thans een grote menigte verwaterde liederen is, die een nadelige invloed uitoefenen. Onze jonge mensen zingen die liederen en onopgemerkt zuigen zij denkbeelden in, die in strijd zijn met de belijdenis onzer kerk. Een bloemlezing uit gezonde liederen, met zorg en tact gehouden, verdient aanbeveling.”

Dit punt wordt in discussie gebracht, en verschillende gevoelens worden openbaar. De zaak schijnt echter allen goed toe. Sommige broeders willen, dat deze synode een Commissie zal benoemen van 5 leden, om

een bundel liederen van gereformeerd gehalte en van een liefelijke melodie te verzamelen tegen de volgende synode. Anderen vinden er bezwaar in, dat zulk een poging direct van de synode uitgaat en vrezen, gedachtig aan de gezangenkwestie, slechte gevolgen. Eindelijk verrijst een lichtstraal. Onze kerk is in nauwer contact met de vereniging voor gereformeerd onderwijs gekomen, en op haar jongste vergadering zijn bereids enige stappen op deze weg gedaan.

Dienovereenkomstig is toen besloten, de vereniging van ger. schoolonderwijs zou trachten zulk een bundel liederen te verzamelen.

Uit deze beslissing blijkt:

1. dat de Synode nooit het vrije lied heeft verboden;
2. dat de Synode onze verenigingen en onze huizen het vrije lied gunde;
3. dat de Synode waakte voor het gereformeerd gehalte in het lied;
4. dat de Synode in de samenstelling van dit vrije lied de kerk er buiten hield;
5. en dat mitsdien de kerk der scheiding nooit een pleit heeft willen voeren voor het vrije lied in de openbare samenkomsten.

(.....) Slechts de oppervlakkigheid kan thans in de pers der Ger. Kerken schrijven, dat alleen de Cock zo'n felle tegenstander van de gezangen is geweest. Laat de officiële acta der Synoden onzer kerk spreken, en wij weten wel beter. Het gaat hier niet, hoe wij persoonlijk er tegenover staan, het gaat er om, hoe de kerk der scheiding zich heeft uitgesproken van 1834 tot heden. Deze dingen het opkomend geslacht te zeggen, lijkt mij meer dan ooit roeping, in een tijd, waarin een gezangenbundeltje een plaats vraagt in een deel van de kerk der scheiding.

Zo schreef Prof. Van der Schuit bijna 50 jaar geleden. Het gezangenbundeltje heeft een plaats gekregen in de Gereformeerde Kerken en bij dit bundeltje in het niet gebleven. Dat is bekend. Nu beleggen de voorstanders van het vrije lied en hun bondgenoten de muren van onze kerk-stad. Zullen de muren vallen of zullen de vijanden van het oude beginsel buiten de poorten kunnen worden gehouden?

B.

Barendrecht

Deze gemeente werd blijkens het jaarboek geïnstitueerd op 23 december 1898 en behoort dus tot de oudere gemeenten van onze kerken. Haar begin is klein geweest, maar ze is in de loop der jaren uitgebreid tot een gemeente van meer dan duizend leden en doopleden. Haar eerste predikant was Ds. J.P. Meijering, die er van 1918 tot 1922 stond. Hij en zijn echtgenote waren twee mensen die de Heere vreesden en die veel konden vertellen van de wegen des Heeren. In 1927 kwam Ds. J.W. van Ree naar Barendrecht, waar hij bleef tot 1933. In datzelfde jaar stierf deze gezalfde prediker nog in de kracht van zijn jaren. Zijn naam wordt nog met ere genoemd. We hebben de indruk dat de arbeid van genoemde predikanten van grote betekenis is geweest voor de ontwikkeling van deze gemeente. Van haar mag gelden, dat zij haar beginsel bewaard heeft.

Al voor we zelf in het ambt van dienaar des Woords stonden kwamen we in Barendrecht. Daar hebben we kinderen des Heeren ontmoet, die dicht bij de Heere leefden en nauw aan elkaar verbonden waren. Ds. van der Ent, die uit deze gemeente is voortgekomen, zou daar meer van kunnen vertellen. In de loop van de jaren heeft Barendrecht verschillende predikanten mogen hebben. Er zijn ook vacante perioden geweest, maar telkens gaf de Heere weer een dienaar in Zijn gunst. Zij hebben meegewerkt aan de opbouw van de gemeente. We denken aan de predikanten Tanis en Slagboom, die er respectievelijk van 1960 tot 1969 en van 1972 tot 1979 stonden.

Barendrecht behoort tot de gemeenten, waar de Heere Zijn volk heeft, een volk dat met de nood van de gemeente voor het aangezicht des Heeren mag komen. Dat bemerkten we ook, toen we er enkele maanden geleden een zondag doorbrachten. Het was toen candidaat Veenendaal het beroep naar deze gemeente had aangenomen. We ontmoetten mensen die vertelden hoe ze onder 't beroep werkzaam waren geweest aan de troon der

genade en hoe de Heere verhoorde. Dat is een zegen voor een gemeente, maar ook voor een dienaar, wanneer de Heere Zelf de weg baant, die moet worden bewandeld.

We zijn met Barendrecht verblijd. We denken ook aan andere gemeenten, die teleurgesteld werden. Er is maar één weg en dat is de weg naar Boven. De Heere is een God van wonderen. De Heere Jezus sprak al: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; bidt dan de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.

Maar om op Barendrecht terug te komen. Het was op 23 juni j.l. voor deze gemeente een blijde dag. Ook voor candidaat Veenendaal en de zijnen en voor vele vrienden uit allerlei plaatsen, die naar Barendrecht gekomen waren om de bevestiging en intrede bij te wonen. Vooral uit Driebergen, waar candidaat Veenendaal geboren en getogen was en waar hij vele jaren de gemeente als ouderling diende, waren er velen gekomen. De beide diensten werden gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde kerk. Bij de bevestiging was er heel veel belangstelling, maar bij de intrede was het grote kerkgebouw overvol.

Ds. J. van der Vlies van Driebergen leidde de bevestiging. Hij preekte over Jesaja 62:6 en 7:0 Jeruzalem! Ik heb wachters op uwe muren besteld, die geduriglijk al de dag en al de nacht niet zullen zwijgen. O gij, die des Heeren doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen! En zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestige, en totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde. Op de voorgrond stond dat de Heere Zijn welbehagen volvoert en dat Hij daarvoor wachters op Zions muren stelt. Hij maakt gebruik van mensenkinderen die al de dag en al de nacht niet zullen zwijgen. Er is de openbare bediening, maar ook de verborgen bediening, het gebed, dat van grote betekenis is. De Heere is getrouw.

Na de prediking volgde de bevestiging in het ambt. Het formulier werd gelezen, de vragen werden gesteld en met een duidelijk: Ja ik, van ganser harte beantwoord. Het was een plechtig ogenblik toen candidaat Veenendaal knielde en de geopende Bijbel door ouderlingen boven zijn hoofd werd gehouden en Ds. Van der Vlies de bevestigingswoorden sprak, waarna nog vele predikanten aan de bevestiging deelnamen. Ds. Van der Vlies hield nog een korte toespraak. De dienst werd beëindigd.

De kerkeraad van Barendrecht had goed gezorgd voor de velen die van buiten gekomen waren. In het gebouw naast de kerk was voor wel meer dan een paar honderd mensen een kostelijke broodmaaltijd bereid. Daar ontmoetten we vele vrienden en maakten we kennis met anderen, ook met verschillende studenten van Apeldoorn.

Ds. J. Veenendaal deed 's avonds zijn intrede. Hij preekte over 1 Timotheus 1:15: Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben. Het thema was: De heerlijkheid van de dienst van het evangelie. Deze komt openbaar in haar hoofdinhoud en in haar vrucht.

Op duidelijke wijze kwamen rijke gedachten uit deze tekst naar voren, waarbij ook gewezen werd op de noodzaak van de toepassing van het heil in Christus aan het hart van een zondaar.

Na de preek waren er zoals gebruikelijk verschillende toespraken, namelijk van Ds. B. de Romph als consulenz, Ds. Slagboom als oud-predikant van Barendrecht, ouderling Maasse namens kerkeraad en gemeente van Driebergen, Ds. L.H. Oosten, mede namens enkele vrienden, die nu allemaal predikant geworden zijn en die indertijd begonnen zijn met pogingen tot oprichting van een reformatorisch dagblad, en tenslotte ouderling Kooiman, namens kerkeraad en gemeente van Barendrecht. Ds. Veenendaal beantwoordde de toespraken in het kort. Daarna legde hij voor het eerst de zegen op de gemeente.

Na de dienst was er gelegenheid om Ds. en Mevr. Veenendaal en de kinderen de hand te drukken.

Ook was er voor de velen van elders koffie in het gebouw. Velen kwamen daar weer samen en nog lange tijd was men bij elkaar. Verschillende keren werd de opmerking gemaakt: het lijkt wel een ontmoetingsdag. Het was al laat in de avond toen we naar huis terugkeerden.

Van zo'n dag gaat een getuigenis uit. We willen dat in het kort samenvatten in deze woorden, dat, ondanks alles van de kant van de mens, Gods werk doorgaat.

B.

Nieuw Balinge - Nieuweroord

We ontvingen kortgeleden van deze gemeente een gemeentegids, waarin alle mogelijke gegevens te vinden zijn omtrent de kerkeraad, de leden, de verenigingen enz. Behalve deze gegevens bevat de gids ook een aardig historisch overzicht. De gemeente bestond in mei j.l. 75 jaar. Het overzicht vermeldt de voornaamste gebeurtenissen vanaf het begin.

Er is indertijd een voorganger Koekoek geweest, die veel voor de gemeente betekend heeft. In het overzicht staat dat hij op 5 september (1926) in Zaandam hoopte te zijn. Ik kan me nog goed herinneren, dat dit de voorafgaande zondag van de kansel werd bekendgemaakt. In de loop van de week hoorde ik van een ouderling, dat hier of daar een vergissing was gemaakt, want voor dezelfde zondag had ook (naar ik meen) docent Van der Heiden een toezegging gedaan. De ouderling zat er verlegen mee. Hij wist niet wat hij moest doen. Maar voorganger Koekoek kreeg een beroerte en ging heen en docent Van der Heiden diende de gemeente Zaandam. Na br. Koekoek heeft Ds. W.A. Zijlema de gemeente jarenlang gediend. Deze ging in 1951 met emeritaat. Daarna heeft de gemeente geen eigen predikant meer gehad en ze is te klein om er een te onderhouden.

B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 37

„Als nu zijn vader afgekomen was tot die vrouw, zo maakte Simson aldaar een bruiloft, want also plachten de jongelingen te doen.”

Richt. 14:10.

Het gaat dus nu over bruiloft vieren. Zo hebben we dat de laatste keer afgesproken. We hebben toen al gezegd, dat bruiloft vieren op zichzelf geen verboden zaak is. Het is, dank zij Gods algemene genade, een goede zaak. De bijbel spreekt er ook meerdere malen over. Ik denk b.v. aan de profeet Jeremia. Het wordt in Jer. 7:34; 16:9; 25:10 als een oordeel aangemerkt wanneer niet meer gehoord zou worden in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem de stem der vrolijkheid en de stem der vreugde, de stem van de bruidegom en de stem van de bruid. Want het land zou tot een verwoesting worden. Daartegenover staat in Jer. 33:10 en 11: „Also zegt de HEERE: In deze plaats, (waarvan gij zegt: zij is woest, dat er geen mens en geen beest in is, zal wederom gehoord worden de straten van Jeruzalem, die zo verwoest zijn, dat er geen mens en geen inwoner en geen beest in is, zal wederom gehoord worden de stem der vrolijkheid en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem dergenen, die zeggen: Looft de HEERE der heerscharen, want de HEERE is goed, want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid! de stem dergenen die lof aanbrengen ten huize des HEEREN; want Ik zal de gevangenis des lands wenden als in het eerst, zegt de HEERE”. Dat wil dus zeggen dat het als een oordeel aangemerkt werd, wanneer de stem van de bruidegom en de stem van de bruid niet meer gehoord zou worden. Daarentegen wanneer het oordeel zou worden opgeheven, dan zou er weer plaats komen voor vrolijkheid en blijdschap, voor de stem van de bruidegom en de stem van de bruid.

Ook in het nieuwe testament heeft de Heere Jezus menigmaal aan het vieren van een bruiloft een gelijkenis ontleend, om het volk daardoor te leren.

Ja, Hij heeft zelf op de bruiloft te Kana Zijn eerste wonder verricht en heeft met Zijn moeder en discipelen mee de bruiloft gevierd.

Heel de verhouding tussen God en Zijn volk wordt in het oude testament afgetekend in de verhouding van een bruidegom tot zijn bruid. Zo is het ook in het nieuwe testament tussen de Heere Jezus en Zijn kerk. Hij is de Bruidegom en Zijn kinderen zijn de bruid.

Dus over het bruiloft vieren als zodanig kan ook al geen kwaad gezegd worden. Doch het is en blijft wel een vraag „hoe” we het doen. Want iets kan op zichzelf goed zijn, terwijl de manier waarop het uitgevoerd wordt helemaal verkeerd is.

Hier kunnen we uit de geschiedenis van Simson al weer veel leren.

Zo maakt Simson „aldaar” een bruiloft, want also plachten de jongelingen te doen. Ik heb dat woordje „aldaar” maar tussen aanhalingstekens gezet. Want het geeft de plaats aan waar de bruiloft gevierd werd. Dat was niet temidden van het volk Israël. Het gebeurde niet onder de soortgenoten van Simson en zijn ouders. Maar het gebeurde in het land der filistijnen. In die heidense omgeving. De genoden waren soortgenoten van die heidense vrouw. Je ziet zo, van het één komt het ander. Als je met een meisje uit de wereld trouwt, moet je ook met de „wereld” bruiloft vieren, feest gaan vieren. En wat komt er dan van terecht? Een kind kan hier de rekening wel opmaken. Als je midden in de wereld verdaagd ben, moet je rekenen op een sfeer die daarbij hoort. En dat is voor iemand die anders opgevoed is, een benauwde sfeer. Simson is daar wel over heen gestapt, want die had het oog al maar op die vrouw geslagen. Die was immers bevallig in zijn ogen. Doch die ouders van Simson hebben daar beslist niet gemakkelijk gezeten. En ik weet zeker, dat als ik het zo schrijf, dat er ouders zullen zijn, die dit heel goed kunnen begrijpen. Want zij waren Godvrezende mensen. En zo min een vis op het droge leven kan, zo min kan een kind van God het in de wereld uithouden.

En wanneer dat toch al gebeurt, zoals dit met Simson het geval geweest is, dan is men minstens ver van huis. Dan heeft men in die omstandigheid geen leven aan zijn ziel. Ik hoop dat jullie begrijpen, wat ik hiermee bedoel.

Bruiloft vieren! Het is een heilige kunst, om het te doen zoals het hoort. Want hoe gaat het onder de beste omstandigheden er naar toe? We leven in het jaar 1982. Als de huwelijksbevestiging in de kerk voltrokken is, dan wordt er tot het vieren van de bruiloft over gegaan. Een niet onbelangrijke vraag is, hoe men in de kerk verkeerd heeft. Want de dominee preekt wel en doet al datgene wat er van hem gevraagd en verwacht wordt. Doch of er op gelijke wijze ook wordt geluisterd, is al weer een vraag die zich moeilijk laat beantwoorden, doch die bij nader onderzoek wel heel veel twijfels oproept. Want als je na afloop van de bevestiging vraagt hoe het overgekomen is, dan blijkt niet zelden, dat er weinig of niets van is gehoord. Gelukkig is het dan meestal op de band opgenomen. Men kan het dan later, onder wat rustiger omstandigheden nog wel eens beluisteren. Of dat dan ook gebeurt, laat ik maar weer als een vraag staan. Zekerheid heb ik daar in alle gevallen in het minst niet van. De kollekte is ook niet altijd om over naar huis te schrijven.

Ja, maar wat wilt u, dominee? Zo hoor ik iemand driftig vragen. Want het is een dure tijd. En de jonge mensen weten toch al de eindjes niet aan elkaar te knopen. Dan mag je toch niet teveel in de kollektezak verwachten. Wees liever blij, dat ze nog in de kerk komen.

Nu, dat wil ik dan bij voorbaat zijn, weest er rustig van overtuigd. Doch als er voor f 1000,- foto's wordt gemaakt en nog een keer voor f 5000,- bruiloft wordt gevierd, en de kollekte heeft weinig meer dan f 100,- opgebracht, dan zit er ergens wel iets goed fout natuurlijk. Kennelijk is dan gebleken dat men voor de Heere en Zijn dienst niet al te veel over heeft gehad, en dat de wereld bij dit alles ruimer aan zijn trek gekomen is.

Ik weet niet wie dit allemaal lezen zal. Ik weet ook niet voor wie ik dit allemaal schrijven moet. Doch laat een ieder die dit leest, het eens rustig overdenken en zichzelf afvragen: Wat is de Heere, Die ik om een zegen vraag over mijn huwelijk, mij waard? Want ook bij het vieren van een bruiloft, met alles wat daaraan verbonden is, is de Heere aanwezig en Hij ziet het hart aan. Wie dat verstaat, zal de bruiloft wat ingetogener vieren en wat meer aan de Heere geven. Ik geloof dat ik het zo toch wel, heel voorzichtig, zeggen mag.

Toen ik het zo eens stelde, in een zeker geval, werd mij toegeworpen: „De kerk heeft geld genoeg.” Als men zo reageert dan spreekt men daar toch wel mee uit, dat men van de

hele zaak niets begrijpt. Want het gaat niet over de kerk, het gaat over God. De kerk is maar bijzaak, doch de HEERE is de hoofdzaak. Wie dat verstaat, nogmaals, die zal bij het vieren van een bruiloft zijn plicht verstaan.

Zijn plicht verstaan ten opzichte van God en Zijn dienst, is ook bepalend voor het verdere verloop van de bruiloft. Want niet zelden wordt er onmatig gegeten en gedronken en allerhande verkocht, waarmee men niet schaamteloos voor het aangezicht van God kan verschijnen. Of het zou moeten zijn, dat men alle schaamtegevoel verloren heeft.

Laat een ieder bedenken dat er in de bijbel staat, en dat blijft van kracht: „Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het al ter ere Gods.” 1 Cor. 10:31. Eten drinken of iets anders doen, dus ook bruiloft vieren, het moet al tot eer van God geschieden. Dat is geen maatstaf die door mij wordt aangelegd, maar die God Zelf geeft. En daar zal een ieder naar gemeten worden.

Wie dat verstaat, zal zich niet verheffen, maar zijn leven biddend leiden en aan het einde van elke dag veel schuld moeten belijden.

„Zo maakte Simson aldaar een bruiloft.....” Jongens en meisjes, geeft acht op de plaatsen waar je verkeert. Ik weet, je zit midden in de wereld. Je kunt er niet uitgaan. Dat is niet mogelijk. Doch laat de wereld zien, dat je de kant van de wereld niet begeert te kiezen. Want indien je een vriend van de wereld bent, dan wordt je een vijand van God genaamd. Doch als je niet van de wereld bent, dan word je door de wereld gehaat. Doch weet dan dat ze de Heere Jezus eerder dan jullie hebben gehaat. Deze wetenschap geeft troost en sterkte in een wereld die in het boze ligt, en waar je toch door moet.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent

Nieuw leven

Dit boekje — aldus de uitgever — vormt een verzorgde attentie bij de geboorte van een kind. Het is uitgegeven door Boekencentrum b.v., postbus 84176, 2508 AD's-Gravenhage, in samenwerking met Echo te Amersfoort. De prijs is f 6,90 per exemplaar, bij afname van 10 of meer exemplaren is de prijs lager. Het boekje kan door iedereen bij een geboorte worden aangeboden. Er kunnen allerlei aantekeningen in het boekje worden gemaakt.

In de tekst staan goede dingen, waar we van harte mee instemmen.

Het leven komt van God. Hij is de Schepper van hemel en aarde. Hij is de Schepper van ons leven. En de geboorte van elk kind is een gave van Hem. (...) Dat betekent dat Hij zeggenschap heeft over het leven (...) Wij hebben niet het recht zonder meer groeiend leven in de moederschoot af te breken. Evenmin hebben we het recht ons leven zelf te beëindigen (...) Ons menselijk bestaan is geschonden door de zonde. Ons leven beantwoordt niet meer aan Gods bedoeling. Wie ervaart niet de geschondenheid van het leven. Zoveel ziekte, zoveel leed, zoveel moeite. En tenslotte, de macht van de dood waar geen mens tegenop kan. De heerlijke belofte van het Evangelie is: „Want also lief

Elburg

28 juli D.V.

ZENDINGSdag

in de Geref. kerk, Vrijheidsstraat 2,
uitgaande van de Chr. Geref. kerk

AANVANG 10.30 UUR

Opening:
Ds. G. Hamstra.
Sprekers:
Ds. A. van Heteren van Werkendam.
Pauze tot 2 uur.

Ds. H. C. v.d. Ent van Dordrecht-centrum.
De heer J.D. Heikamp van Nieuw-Leusden
voor de Spaanse Evangelische Zending.

Sluiting:
Ds. A. v.d. Weerd van Urk.

heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." (Joh. 3:16). Jezus is de Heiland van ons leven. Daarom heeft ons leven zin en perspectief.

We halen niet meer aan. Joh. 3:16 wordt hier genoemd, maar even tevoren valt te lezen wat de Heere Jezus tot Nicodemus zegt omtrent de noodzaak van de wedergeboorte. Het doopformulier spreekt ook over de noodzaak om door wedergeboorte het ko-

ninkrijk Gods in te gaan. Daarvan vinden we hier niets terug. Dat zou op de voorgrond moeten staan.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (97)

22. Behouden ingezameld (2).

Een van degenen die over hem waakte in de laatste vrijdagnacht zei: „Hij klaagde zeer vaak over de verwarring van zijn geest en smeekte de Heere deze weg te nemen, terwijl hij zijn hand vaak naar zijn hoofd bracht onder veel smart. Als hij vrede had genoot hij er liefelijk van en op andere tijden scheen hij verloren in verdriet. Vaak, als hij dacht dat hij verkeerd gesproken had, herriep hij dit, zeggende dat wij geduld moesten hebben. Maar hij maakte in zijn verwarring nooit vergissingen in geestelijke dingen. Zijn hart scheen werkelijk uit te gaan in gebed, terwijl hij vaak sprak over het lichaam der zonde en des doods en de grote kracht van satan. Ik kan niet met woorden uitspreken met welk een goddelijke kracht zijn woorden in mijn hart kwamen. Ik zou die nacht voor de hele wereld niet hebben willen missen”.

Om ongeveer half elf donderdagmorgen, de 20e oktober, ging hij zichtbaar de dood in. Het was een zeer zacht wegebben van het leven, tot ongeveer twaalf uur 's middags, toen hij zijn ziel uitblies in de handen van zijn Heere en Zaligmaker, in het vier en tachtigste jaar van zijn leven, ongeveer het zestigste jaar van zijn geestelijk leven en het een en veertigste van zijn bediening. Hij werd begraven op de Kensal Green begraafplaats, en zijn geliefde vriend Bernard Gilpin kwam van Hertford om de begrafenis te leiden. Op zijn grafsteen wordt zijn werk zo samengevat:

„In een eeuw van dwalende en ledige belijdenis preekte hij het Woord van God, de kracht en de vervulling ervan, ernstig strijdend voor het ware geloof van de eeuwig gezegende Drieëenheid en de Persoon van Christus, de val van de mens, de verlossing van de uitverkorenen, hun nieuwe geboorte, voortdurende strijd en zekere verlossing en de vruchten, die onafscheidenlijk verbonden zijn aan een levend geloof - de vrees voor en de liefde tot God. Zijn bediening mag wel samengevat worden met de woorden van de Apostel: „Maar geliefden, bouw u op uw allerheiligst geloof, biddende in de Heilige Geest; bewaart uzelf in de liefde Gods, verwachende de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven”.

Zoals Mr. Bourne gevreesd had was er een scheuring na de dood van Mr. Burrell. „Op een gemeente-vergadering in mei van het volgende jaar (1854) verdeelde de gemeente zich. Een gedeelte stelde zich onder Mr. Thaine, een van de diakenen van Mr. Burrell, en bleef gedurende 15 jaar samenkomen op no. 9 Great

Tichfield Street, tot de dood van Mr. Thaine, toen het verband ten einde kwam. Mevrouw Burrell stierf datzelfde jaar en misschien moest het huis verkocht worden. Zo, zegt de biograaf, kende de plaats, waar Mr. Burrell zo lang zulk een getrouw getuigenis gegeven had van de kracht der godzaligheid hem niet meer. In verschillende plaatsen echter waren er gemeenten die door de predikanten bediend werden, die lid geweest waren van de kerk en gemeente van Mr. Burrell en verschillende herdachten met dankbaarheid de zegen, die zij onder zijn bediening ontvangen hadden.

Het kleinere gedeelte, dat zich onttrok aan de bediening van Mr. Thaine, verenigde zich met die van Mr. William Benson. Er werd voor een kapel gezorgd in Edward's Place, vlakbij de Langham Place”.

Mr. Bourne had in december daarvoor gehoord, dat William met de diakenen gesproken had over zijn roeping tot de bediening, en schreef hem: „Ik was geheel onder de indruk van de inhoud van uw brief, na een fijn verslag van Mr. Gilpin over zijn leiding in de tegenwoordige toestand van Tichfield Street. Ik twijfel er niet aan, dat alles wat u gevoeld hebt van de goedheid en genade van God, eerst voor uzelf en ook in het maken van u tot zijn dienstknecht en een dienstknecht van Zijn volk om Zijnentwil, vele malen betwist zal worden voordat u in het openbaar zult verschijnen; en wel met dit doel, dat u verdere en duidelijker bewijzen moogt hebben van de waarheid daarvan. Een paal die vast moet staan, moet goed vastgeslagen worden. Dat heb ik zo bevonden, maar elke nieuwe bevestiging was sterker dan de oude. Denk over mijn tekst voor volgende week in Londen (2 Tim. 3:14) en let vooral op het voornaamwoord: „Maar blijft gij in hetgeen gij geleerd hebt en waarvan u verzekering gedaan is”, en houd in gedachtenis van Wie gij die hemelse vrijheid ontvangen en geleerd hebt. De Heere zij met u”.

William Benson was met de dochter Edmunda van Mr. Bourne getrouwd, en zijn broer Samuel met een andere dochter, Philippa, zodat een hechte natuurlijke genegenheid zowel als een geestelijke liefde hen verbond. Een andere liefdesgeschiedenis, waarvan Mr. Bourne verheugd getuige was, was de verlovings van Charles Benson, uit Norton, met de jongste dochter van Bernard Gilpin, Annette, die, zoals u zich wel zult herinneren onder zijn dak was opgevoed. En een vierde verbintenis kwam tot stand, toen Richard Benson, die nu als een brilante jonge dokter in Harley Street naar voren kwam, de oudste dochter van Bernard trouwde.

Maar dit is een jaar vooruitlopend. Mr. Bourne heeft de laatste twee huwelijken niet meegemaakt. In het voorjaar van 1854 had hij een hevige galaanval, die zijn kracht sterk verminderde.

Stichting Reformatorische Hulpactie

„Woord en Daad”

Giro 3020900

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem

Telefoon 01830 - 32550

Ons fonds

Kinderhulp is uitgeput

Maar de kinderen kunnen niet zonder voedsel

Duizenden kinderen uit de ontwikkelingslanden doen een dringend beroep op U. Naast de vele kinderen die financieel geadopteerd zijn, heeft onze Stichting de verplichting op zich genomen om daarnaast nog eens voor enkele duizenden te zorgen.

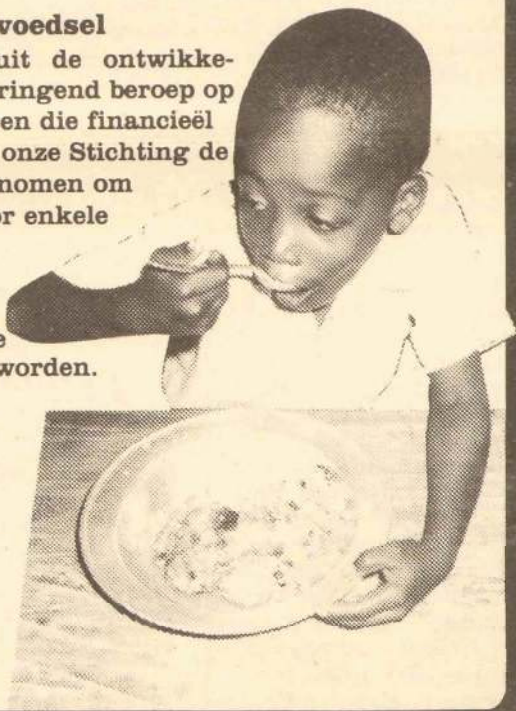
Onze fondsen voor hen zijn totaal uitgeput.

Maar.... deze hongerige magen moeten gevuld worden. Een goede maaltijd kost gemiddeld 75 ct.

„Geefst gij hun te eten”

Helpt U ons helpen?
Giro 30.20.900 t.n.v.
Woord en Daad,
m.v.v. „Kinderhulp”

Vanaf f 37,50 p. maand kunt U een kind financieel adopteren.

PLAATS
UW FAMILIE-
BERICHTEN IN
BEWAAR HET PAND

ENERLEI SPRAAK- ENERLEI WOORD

In kerkelijk Nederland is een spraakverwarring gekomen. Men verstaat elkaar niet meer door de hoeveelheid bijbelvertalingen. En de stroom vertalingen breidt zich nog steeds uit. Ook de spraakverwarring wordt almaar groter.

U kunt er aan meewerken dat de **STATENVERTALING** onder ons volk bewaard blijft, zodat we weer komen tot **Enerlei spraak - enerlei Woord**.

U kunt b.v. een gift overmaken op **giro 1355 824, penn.m. GBS Veenendaal**.

Beter is nog om donateur te worden, minimum contributie f 5,- per jaar.

U ontvangt dan viermaal per jaar het informatieve blad **STANDVASTIG**, dat u volledig op de hoogte houdt van het werk van de Gereformeerde Bijbelstichting.

U hoeft geen postzegel te plakken als u zo adresseert:

**GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING**

ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

U bent ook dit jaar weer hartelijk welkom op

„De Verrassing”

Pension voor jong en oud. Bungalows en starcaravans.

Zondag eerbiedigend. Bespreek tijdig.

Postbus 302, 1794 ZG, Oosterend-Texel.
Tel. 02223-661 of 391

□ „Repos Ailleurs” te Driebergen, RUSTOORD voor eenzaam, herstellen, oververmoeiden en zij die, binnen eigen kring, er eens uit willen of moeten. Houdt u Gods Dagin're en burt u afkerig van t.v. e.d., belt u dan eens 03438 - 12466.

Het adres voor al uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal